

III ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM

Căn cứ vào đặc trưng, tính chất của hoạt động trải nghiệm và những quy định ban hành kèm theo Thông tư số 27/2020/TT-BGDĐT ngày 04 tháng 9 năm 2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, những quy định của Chương trình về việc đánh giá kết quả HĐTN, nhóm tác giả xin lưu ý các thầy cô giáo những điểm chính sau trong việc đánh giá HĐTN của HS tiểu học nói chung và HS lớp 2 nói riêng:

1. BẢN CHẤT CỦA VIỆC KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC VÀ PHẨM CHẤT CỦA HS THÔNG QUA HĐTN

– Thái độ của HS đối với HĐTN sẽ thay đổi dần theo quá trình trải nghiệm, sau những phản hồi, từ đó các phẩm chất và năng lực dần dần hình thành và củng cố. Mục tiêu của HĐTN và nhiệm vụ của GV là tạo động lực để HS tham gia trải nghiệm nhiều hơn, từ trải nghiệm cùng GV và tổ, đội đến trải nghiệm cá nhân ở ngoài nhà trường; từ quá trình thực hiện nhiệm vụ được giao đến khi các thao tác, hoạt động trở thành kĩ năng, hành vi, thói quen và là nhu cầu của chính HS. Vì thế, việc đánh giá kết quả HĐTN bằng điểm số hoặc phân loại A, B, C có thể tạo động lực, cũng có thể làm mất động lực tham gia đối với các em, đặc biệt là những HS còn thụ động. Con số định tính với số lượng hoạt động trải nghiệm cũng chưa chắc đã cho kết quả đánh giá chính xác bởi có thể có những yếu tố khách quan ngăn cản quá trình trải nghiệm của HS. Ngoài ra, việc thống kê số lượng HĐTN có thể dẫn đến hiện tượng hình thức, chạy theo số lượng, thành tích, từ đó không trung thực trong báo cáo. Vì thế, rất cần xác định bản chất của việc đánh giá HĐTN như sau:

- + Tạo động lực tham gia HĐTN cho HS;
 - + Khuyến khích để các kĩ năng, hành động trở thành lối sống bền vững của HS;
 - + HS tự hào về sự tham gia của mình, tự hào về từng thay đổi trong lối sống của mình;
 - + Đánh giá hiệu quả của việc tổ chức HĐTN cho HS thông qua thái độ và mức độ tham gia của HS.
- Hoạt động đánh giá phải được tiến hành từ nhiều góc độ:
- + Tự đánh giá của HS theo định lượng hành động với độ khó tăng dần và mức độ thường xuyên, lặp lại và theo định lượng của sản phẩm thu hoạch sau mỗi hoạt động, nhiệm vụ hoàn thành; nhóm HS tự đánh giá về mức độ tham gia, thái độ và chất lượng thực hiện dự án.
 - + Đánh giá của GV theo hoạt động chung, dự án chung của tổ, lớp về mức độ và thái độ tham gia – đánh giá tập thể cũng là đánh giá cá nhân; thông qua những chia sẻ, phản hồi hành động trong các tiết Sinh hoạt lớp; thông qua việc nhận xét về năng lực thích ứng cuộc sống, năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động ở từng HS thông qua HĐTN.
 - + Đánh giá của phụ huynh HS và người thân thông qua số lượng hoạt động trải nghiệm chung của gia đình; thông qua nhận xét về sự thay đổi tích cực lối sống của HS và cả gia đình.

2. ĐÁNH GIÁ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM TỪ GÓC ĐỘ HỌC SINH

a) HS tự đánh giá HĐTN theo định lượng hoạt động.

Chưa hoàn thành: ; Hoàn thành: ; Hoàn thành tốt: .

- HS vẽ Cây trải nghiệm vào vở hoặc tờ giấy thu hoạch; đọc nội dung Tự đánh giá sau chủ đề.
- HS tự đánh giá HĐTN của mình; vẽ hoặc cắt hoa, lá dán lên cây. (Chiếc lá ghi sản phẩm HS tự thực hiện được.)
- HS chia sẻ cảm giác tự hào về bản thân chứ không so sánh ai giỏi nhất, ai có cây sum sê nhất.

b) HS tự đánh giá HĐTN theo định lượng sản phẩm.

HS có thể thu hoạch sản phẩm theo gợi ý sau:

Thu hoạch sản phẩm	Đánh giá
Làm được một tờ bìa thu hoạch có ghi chép thông tin, thực hiện một thí nghiệm.	
Quan sát cảnh vật xung quanh, quan sát một người và ghi lại được những phát hiện thú vị.	
Tự tay làm được một sản phẩm thủ công.	
Tham gia một vở kịch, tiểu phẩm.	
Tham gia một câu chuyện tương tác.	
Tham gia trình diễn một bài thơ tương tác.	
Thu hoạch được một vật lưu lại từ các chuyến đi, đem đến lớp để chia sẻ như lá khô, bông hoa khô, viên sỏi, cành thông,...	

Thu hoạch sản phẩm	Đánh giá
Vẽ được một bức tranh hoặc chụp ảnh.	
Ghi được tên địa điểm cả gia đình đã đến trên bản đồ cảm xúc.	
Tham gia một dự án chung của tổ, lớp và được đánh giá hoàn thành nhiệm vụ.	

c) HS tự đánh giá HĐTN theo nhóm về mức độ tham gia, thái độ và chất lượng của dự án chung.

HS tiến hành đánh giá kết quả dự án theo ba tiêu chí:

- Hoàn thành dự án hay chưa? 😊 😞
- Chất lượng công việc (tốt, sạch hay chưa tốt, cần cố gắng)? 👍 👎
- Thái độ của những thành viên tham gia: có trách nhiệm hay không (đúng giờ, mang đủ dụng cụ, đoàn kết và đồng thuận khi hành động)? 🗣️ 🚫

3. ĐÁNH GIÁ TỪ GÓC ĐỘ GIÁO VIÊN

a) Đánh giá thường xuyên.

- Đánh giá thông qua việc quan sát, ghi chép quá trình HĐTN của HS, thông qua các kết quả thu hoạch, sản phẩm của HĐTN và kết quả tự đánh giá của HS sau mỗi chủ đề. Việc đánh giá này bám sát yêu cầu cần đạt (mục tiêu) của chủ đề và đánh giá theo 3 mức độ: Chưa hoàn thành; Hoàn thành; Hoàn thành tốt.
- Đánh giá về HĐTN của HS thông qua những chia sẻ, phản hồi hành động trong các tiết Sinh hoạt lớp. Cách đặt câu hỏi dẫn dắt cho phần phản hồi, chia sẻ sau hoạt động:
 - + Em đã thực hiện hay chưa thực hiện hoạt động?
 - + Nếu chưa, lí do vì sao? Điều gì ngăn cản em? Em có thể nói ra để thầy cô và các bạn cùng tìm cách giúp em.
 - + Nếu đã làm rồi, em thấy làm việc đó có khó không? Khi thực hiện, em cảm thấy thế nào? Thực hiện rồi, em thấy có điều gì xảy ra? (Bố, mẹ, người thân, thầy cô, bác hàng xóm,... đã nói gì?)
 - + Em thấy có gì khó khăn và không hài lòng không?
 - + Em tự hào nhất về điều gì?
 - + Em khuyên các bạn khác điều gì khi thực hiện hoạt động này?

Lưu ý 1: HS có thể đưa ra nhận xét đồng đẳng thông qua việc trả lời câu hỏi: Em thích nhất điều gì ở tổ mình hoặc bạn cùng tổ? Em học được điều gì ở các bạn hoặc một bạn cùng tổ?

Lưu ý 2: GV đặt câu hỏi để HS chia sẻ các cảm xúc tích cực hoặc tiêu cực, nói ra chi tiết cách làm và cảm xúc của mình, kể được ra những khó khăn, bối rối của HS cần mọi người xung quanh cùng hỗ trợ, giải quyết. GV không phê phán những HS chưa thực hiện hoạt động hoặc chưa đạt kết quả như mong đợi. GV cần tỏ ra quan tâm đến những khó khăn mà HS nêu ra, gợi ý để các HS khác đưa ra lời khuyên và bày tỏ sự tin tưởng HS sẽ làm được.

b) Đánh giá định kì thông qua dự án và các hoạt động chung của tổ, lớp về mức độ và thái độ tham gia theo cách xếp loại A, B, C. Theo đó, kết quả xếp loại của tổ cũng là kết quả đánh giá dành cho mỗi cá nhân trong tổ.

Kết quả đánh giá định kì dùng để điều chỉnh nội dung và phương pháp tổ chức HĐTN của GV và để phát hiện điểm cần hỗ trợ ở từng HS.

Đánh giá theo tổ, nhóm	Thảo luận trên lớp	Làm việc nhóm	Hoàn thành nhiệm vụ dự án tự đề ra	Thái độ khi tham gia dự án
Điểm A	Tham gia thảo luận tích cực.	Thống nhất được với nhau về hoạt động dự án, phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên.	Dự án đưa ra được hoàn thành không thiếu mục nào.	Nhiệt tình, vui vẻ, đoàn kết, không cãi nhau.
Điểm B	Tham gia thảo luận chưa đều.	Chưa phân công được nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên.	Dự án hoàn thành một phần.	Nhiệt tình, vui vẻ, đoàn kết, không cãi nhau.
Điểm C	Ít khi tham gia thảo luận.	Chưa phân công được nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên.	Dự án hoàn thành một phần.	Không phải tất cả các thành viên đều tham gia; có tranh cãi mất đoàn kết.

c) Đánh giá tổng hợp: Nhận xét về năng lực thích ứng cuộc sống, năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động ở từng HS thông qua HĐTN

– Nhận xét theo 3 mức độ: BIẾT → HIỂU → VẬN DỤNG

- Nhận xét của GV dành cho từng HS dựa trên tiêu chí rèn luyện hai năng lực: năng lực thích ứng với cuộc sống và năng lực thiết kế, tổ chức HĐ. Trong quá trình hoạt động, đặc biệt là khi muốn đánh giá sự tiến bộ của HS, GV có thể dùng những động từ phù hợp với tình huống sư phạm và nhiệm vụ cụ thể giao cho HS. Xin tham khảo bảng sau:

NĂNG LỰC	ĐÁNH GIÁ		
	BIẾT	HIỂU	VẬN DỤNG
Năng lực thích ứng với cảm xúc	<ul style="list-style-type: none"> - Kể được (việc làm hằng ngày tự phục vụ bản thân và gia đình). - Nêu, nói được (điểm mạnh của bản thân; cảm xúc; suy nghĩ về những người xung quanh). - Nhận biết được (sở thích của mình và mọi người). - Nhận diện được (một số tình huống nguy hiểm). 	<ul style="list-style-type: none"> - Trình bày được (nhu cầu cá nhân; những suy nghĩ của mình trước một vấn đề). - Mô tả được (cảm xúc của mình; một số thay đổi của cơ thể). - Giới thiệu được (về người thân; gia đình; bạn bè và thầy cô). - Chỉ ra được (sự khác biệt giữa cá nhân về thái độ, năng lực, sở thích,...). 	<ul style="list-style-type: none"> - Vận động được (người thân tham gia bảo vệ môi trường; vứt rác đúng nơi quy định; tắt đèn trước khi ra khỏi phòng). - Thực hiện được (một số việc phù hợp với lứa tuổi). - Làm quen được (với bạn mới ở môi trường khác). - Lên kế hoạch được (cho một dự án,...). - Ứng phó được (với tình huống bất ngờ như trời đột ngột trở lạnh; bị lạc,...).
Năng lực thiết kế và tổ chức các hoạt động	<ul style="list-style-type: none"> - Kể được (những việc định làm). - Nêu / nói được (việc mình có thể làm tốt nhất). - Nhận biết được (những khó khăn trong quá trình hoạt động). 	<ul style="list-style-type: none"> - Trình bày được (kế hoạch hoạt động cá nhân, hoạt động của cả nhóm). - Mô tả được (hành động sẽ làm, công cụ để thực hiện hành động, các bước hành động). - Giới thiệu được (về ý nghĩa của hoạt động). - Thể hiện được (sự sẵn sàng hỗ trợ đồng đội trong HĐTN). 	<ul style="list-style-type: none"> - Vận động được (các bạn trong nhóm tham gia hoạt động). - Thực hiện được (đúng kế hoạch để ra). - Đề xuất được (các phương án giải quyết khi gặp khó khăn). - Ứng phó được (với căng thẳng, mâu thuẫn khi hoạt động nhóm).

4. ĐÁNH GIÁ TỪ GÓC ĐỘ PHỤ HUYNH HS, NGƯỜI THÂN

a) Phụ huynh HS đánh giá thông qua số lượng hoạt động trải nghiệm chung của gia đình

Ví dụ:

Địa điểm / hoạt động đã cùng con trải nghiệm	Thời gian trải nghiệm (Ngày / tháng / năm)	Cảm nhận của phụ huynh HS
1. Cùng con đến thăm người thầy cũ của bố hoặc mẹ.	20h00 ngày , tháng, năm ...	Rất vui vì ...
2. Cùng con đi mua thức ăn vào dịp cuối tuần.	9h00 sáng Chủ nhật, ngày, tháng, năm ...	- Con đã tự tính nhầm tiền phải trả, con đã ... - Bố mẹ cảm thấy ...
3. Cùng hàng xóm tổng vệ sinh thôn xóm.	9h00 sáng thứ Bảy ngày, tháng, năm ...	- Đã làm ... - Rất phấn khởi vì ... - Rất lo lắng vì ...
4. Cùng con lên kế hoạch và thực hiện kế hoạch tổ chức mừng thọ bà nội.	19h00 ngày, tháng, năm ...	- Cả nhà đã ... - Cảm thấy
...		

b) Đánh giá thông qua nhận xét sự thay đổi tích cực lối sống của HS và cả gia đình

Bố mẹ, ông bà có thể gửi nhận xét cho thấy cô về các vấn đề sau:

Con làm việc nhà (Con nhận làm việc gì? Có thực hiện đều không?).

Ví dụ:

- Con giữ vệ sinh cá nhân (tắm, gội, rửa tay chân, đánh răng).
- Con chăm sóc cây cối trong vườn, trong nhà.
- Con sắp xếp đồ đạc cá nhân, góc học tập tại nhà.
- Cả nhà thường xuyên cùng nhau đi dã ngoại, đi ra ngoài thiên nhiên.
- Cả nhà biết giảm lượng rác thải bằng cách không dùng nhiều túi ni lông, đồ nhựa và cân nhắc khi vứt bỏ đồ cũ, mua thêm đồ mới.

...

PHIẾU VIỆC NHÀ				
Họ và tên:				
Học sinh lớp:				
Việc nhà đã nhận	Đều đặn	Sạch, gọn, nhanh	Làm xong giặt giẻ lau	Thái độ vui vẻ
Lau bàn sau bữa cơm	✓	✓	✓	✓

Lưu ý:

- Càng nhiều HĐTN chung với cha mẹ, càng nhiều cảm nhận của cha mẹ, việc trải nghiệm của HS càng được coi là có chất lượng.
- Vòng tay nhắc việc và tờ bìa thu hoạch chính là một hình thức liên lạc giữa nhà trường và gia đình.
- Trong trường hợp phụ huynh HS ở vùng sâu vùng xa, không có điều kiện chia sẻ cảm xúc thì GV có thể đặt câu hỏi cho HS về sự tham gia của bố mẹ.